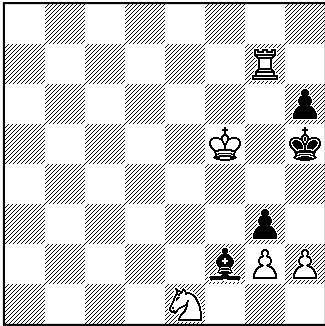

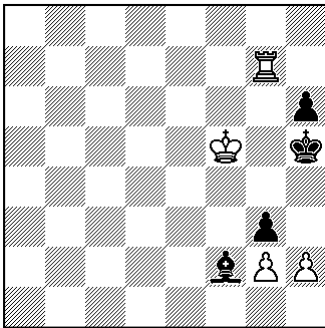
Karel XII. v Benderách

Léta Páně 1713, v době tureckých nájezdů na Evropu, oblehli Turci švédského krále Karla XII. v ukrajinském městě Benderách. Dlouhou chvíli si panovník často krátil šachovou hrou se svým ministrem Albertem Grothusenem.

Když zase jednou v zátiší bitevní vřavy hloubali nad šachovnicí, zářil král s věží navíc spokojeností a s úsměvem ohlásil ustaranému ministrovi třítahový mat. "Myslím, příteli, že Vaši situaci Vám nemohou závidět ani naši turečtí nepřátelé. Nejdříve Vám obětují svou nejsilnější figuru, pak Vašemu králi odeberu poslední pole k ústupu a nakonec Vás potupně umatím svým nejslabším vojínem".

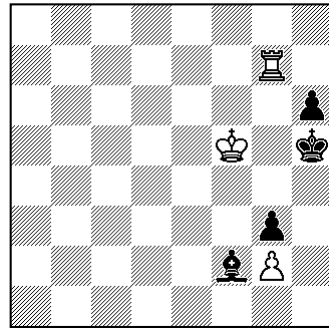

Sotva to král dořekl, přiletěla turecká koule a smetla bílého jezdce z pole e1. Grothusen polekaně uskočil, král však klidně, ale už bez úsměvu, ohlásil čtyřtahový mat. "Toho jezdce koneckonců ani nepotřebujeme. Tentokrát si vezmu pěšce g3 jiným způsobem, pak pohrozím matem věži na 4. řadě, a i když jej pokryjete střelcem z pole g5, stejně opět neujdete potupnému matu pěšcem".

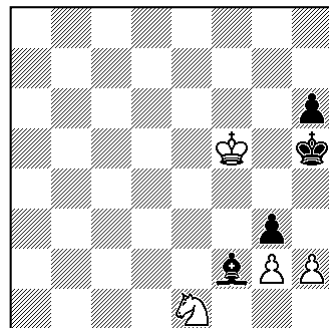

Už už se chtěl Grothusen vzdát, když přiletěla druhá koule a smetla ze šachovnice pěšáka h2. "Máte zřejmě v Turcích dobré přátele, proti takové přesile se jen těžko ubráním", zachmuřil se král. "Přesto se obávám, že ani tato rána pod pás Vás

nezachrání před matem v pěti tazích", dodal tvrdě. "Nejprve převedu věž na první řadu. Pokud budete hrozícímu matu na h sloupci čelit představením střelce na h4, do třetice neujdete potupné záhubě od pouhého pěšce. Pokud představíte střelce na h2, donutí tempo věží Vašeho krále k zoufalému ústupu na jediné volné pole. Přesunu mého krále a matu věží pak nezabrání ani Vaši turečtí přátelé!"

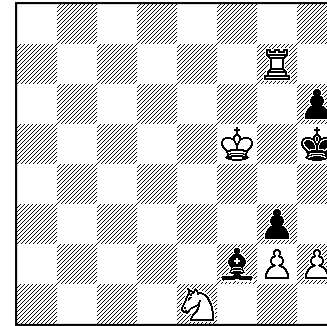
Není divu, že po této partii smrtelně bludý Grothusen spěšně opustil ležení Karla XII. A ten už neměl možnost předvést mu šestitahový mat, který by mu uštědřil, kdyby první turecká koule zničila věž na g7 místo jezdce na e1. V podobné pozici je jezdce zatraceně silnou figurou a ve svých 5 skocích, které přeruší pouze nenápadný krok pěšáka ve třetím tahu, nejprve vezme černému králi jediné ústupové pole, pak zkonsumuje jeho poslední figuru, aby v 5. tahu opět vzal králi jediný ústup a uštědřil mu mat téměř dušený. Černý, bohužel, nemůže ani pomýšlet na cestu svým pěšákem do dámy, protože by mat obdržel ještě daleko dříve.

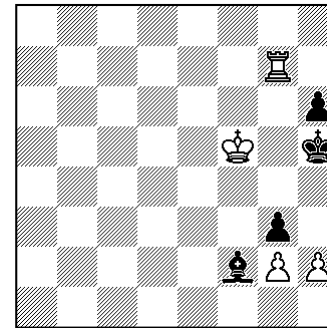
Karel XII. v Benderách

Léta Páně 1713, v době tureckých nájezdů na Evropu, oblehli Turci švédského krále Karla XII. v ukrajinském městě Benderách. Dlouhou chvíli si panovník často krátil šachovou hrou se svým ministrem Albertem Grothusenem.

Když zase jednou v zátiší bitevní vřavy hloubali nad šachovnicí, zářil král s věží navíc spokojeností a s úsměvem ohlásil ustaranému ministrovi třítahový mat. "Myslím, příteli, že Vaši situaci Vám nemohou závidět ani naši turečtí nepřátelé. Nejdříve Vám obětují svou nejsilnější figuru, pak Vašemu králi odeberu poslední pole k ústupu a nakonec Vás potupně umatím svým nejslabším vojínem".

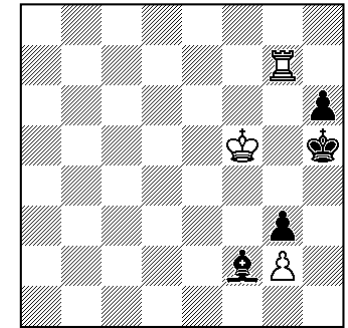

Sotva to král dořekl, přiletěla turecká koule a smetla bílého jezdce z pole e1. Grothusen polekaně uskočil, král však klidně, ale už bez úsměvu, ohlásil čtyřtahový mat. "Toho jezdce koneckonců ani nepotřebujeme. Tentokrát si vezmu pěšce g3 jiným způsobem, pak pohrozím matem věži na 4. řadě, a i když jej pokryjete střelcem z pole g5, stejně opět neujdete potupnému matu pěšcem".

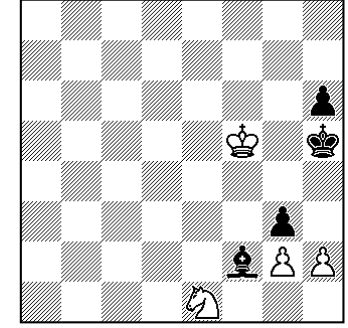

Už už se chtěl Grothusen vzdát, když přiletěla druhá koule a smetla ze šachovnice pěšáka h2. "Máte zřejmě v Turcích dobré přátele, proti takové přesile se jen těžko ubráním", zachmuřil se král. "Přesto se obávám, že ani tato rána pod pás Vás

nezachrání před matem v pěti tazích", dodal tvrdě. "Nejprve převedu věž na první řadu. Pokud budete hrozícímu matu na h sloupci čelit představením střelce na h4, do třetice neujdete potupné záhubě od pouhého pěšce. Pokud představíte střelce na h2, donutí tempo věží Vašeho krále k zoufalému ústupu na jediné volné pole. Přesunu mého krále a matu věží pak nezabrání ani Vaši turečtí přátelé!"

Není divu, že po této partii smrtelně bludý Grothusen spěšně opustil ležení Karla XII. A ten už neměl možnost předvést mu šestitahový mat, který by mu uštědřil, kdyby první turecká koule zničila věž na g7 místo jezdce na e1. V podobné pozici je jezdce zatraceně silnou figurou a ve svých 5 skocích, které přeruší pouze nenápadný krok pěšáka ve třetím tahu, nejprve vezme černému králi jediné ústupové pole, pak zkonsumuje jeho poslední figuru, aby v 5. tahu opět vzal králi jediný ústup a uštědřil mu mat téměř dušený. Černý, bohužel, nemůže ani pomýšlet na cestu svým pěšákem do dámy, protože by mat obdržel ještě daleko dříve.

Karel XII. V Benderách

řešení

Diagram č.1

1. Vxg3 Sxg3 2. Jf3 - nyní černý musí táhnout střelcem a dostane 3. g4 mat.

Diagram č.2

1. hxg3 - hrozí Vg4 a Vh4 mat - 1. ... Se3 2. Vg4 Sg5 3. Vh4+ Sxh4 4. g4 mat.

Diagram č.3

1. Vb7 Se3 2. Vb1 Sg5 3. Vh1+ Sh4 4. Vh2! gxh2 4. g4 mat.

Nebo

1. Vb7 Sg1 2. Vb1 Sh2 3. Ve1 Kh4 4. Kg6 s nekrytelnou hrozbou 5. Ve4 mat.

Diagram č.4

1. Jf3 Se1 2. Jxe1 Kh4 3. h3 Kh5 4. Jd3 Kh4 5. Jf4 h5 6. Jg6 mat.